

ترجمہ و شرح کامل

تحریر الروضة في شرح اللمعة

فقہ ۶ رشتہ الہیات

حدود، قصاص، دیہا

تألیف:

دکتر سید محمد صدیقی

سرشناسه	صدری، سید محمد، ۱۳۴۲ - توشیحگر
عنوان قراردادی	اللمعه الدمشقیة، فارسی - عربی، شرح
عنوان و نام پدیدآور	الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة، فارسی - عربی، شرح
مشخصات نشر	ترجمه و شرح کامل تحریر الروضة فی شرح اللمعة فقه ۶ رشته الهیات تألیف سید محمد صدری تهران: خردنگار ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۳۳۶ ص
شابک	۹۷۸ ۶۰۰-۹۳۵۶۴-۵-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	فارسی - عربی
یادداشت	این کتاب ترجمه و شرح بخشی از کتاب "الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة" شهید ثانی است که آن نیز شرحی بر لمعة دمشقیة شهید اول است.
موضوع	شهید اول، (محمد بن مکی)، ۷۲۴-۷۸۶ ق. اللمعة الدمشقیة - نقد و تفسیر
موضوع	شهید ثانی، (زین الدین بن علی)، ۹۱۱-۹۶۶ ق. الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة - نقد و تفسیر
موضوع	فقه جعفری - قرن ۸ ق.
شناسه افزوده	شهید اول، محمد بن مکی - ۷۳۴-۷۸۶ ق. اللمعة الدمشقیة، شرح
شناسه افزوده	شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱-۹۶۶ ق. الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة، شرح
رده بندی کنگره	۱۳۹۲ / ۸۰۴۲۳۵۶۴ ل ۹ ش ۱۸۲۳/ BP
رده بندی دیویی	۲۹۷ / ۳۴۲
شماره کتاب شناسی ملی	۳۳۰۸۴۴۷

انتشارات خردنگار

عنوان: ترجمه و شرح کامل تحریر الروضة فی شرح اللمعة - فقه ۶ رشته الهیات

سال چاپ: ۱۳۹۲

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۵۰۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: واژه پرداز اندیشه

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

ISBN : ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۵۶۴-۵-۴

کلیه حقوق محفوظ بوده و تکثیر تمام یا بخشی از این اثر به صورت حروفچینی و چاپ مجدد، چاپ افست، پلای کپی و انواع دیگر چاپ یا هر گونه تکثیر رایانه ای ممنوع است. متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

مرکز پخش: تهران - خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی - کوچه نیک بور - پلاک ۵ - طبقه ۲

پخش دانش اندیش: تلفن: ۶۶۹۶۲۸۲۵ ۶۶۹۷۸۳۷۷ فکس: ۶۶۴۱۶۰۱۵

فهرست مطالب کتاب

۹.....	دیباجه.....
۱۳.....	چرایی و چگونگی شرح و ترجمه و راهنمای مطالعه.....
۱۷.....	الْحُدُود.....
۲۰.....	زنا.....
۲۶.....	راه‌های اثبات (حرم) زنا.....
۲۶.....	۱. اقرار.....
۲۷.....	۲. بیّنه.....
۳۴.....	انواع و گونه‌های حدّ زنا.....
۳۴.....	۱. کشتن.....
۳۵.....	۲. رجم (یا سنگسار).....
۴۲.....	۳. (یکصد) تازیانه به تنهایی.....
۴۴.....	۴. (یکصد) تازیانه، سر تراشیدن و تبعید.....
۴۵.....	۵. ضِعْث.....
۴۶.....	۶. (یکصد) تازیانه به همراه کیفری اضافی.....
۴۷.....	(مطالب) باقی‌مانده.....
۵۵.....	لواط.....
۶۲.....	سحق (همجنس‌بازی زنان).....
۶۶.....	قیادت.....
۶۹.....	قذف.....
۷۷.....	چند مسأله.....
۸۷.....	نوشیدن شراب.....
۸۹.....	حدّ نوشیدن شراب.....
۱۰۰.....	دزدی.....

۱۰۷.....	و اینک چند مسأله.....
۱۲۵.....	محاربه.....
۱۳۷.....	ارتداد.....
۱۴۲.....	دفاع مشروع.....
۱۴۷.....	القصاص.....
۱۴۹.....	قصاص.....
۱۴۹.....	قصاص نفس.....
۱۵۱.....	عمد.....
۱۵۲.....	مصادق‌های قتل عمد.....
۱۶۰.....	اجبار بر قتل.....
۱۶۲.....	مشارکت در قتل.....
۱۶۴.....	شرایط اجرای قصاص.....
۱۶۴.....	۱. یکسان بودن در آزادی (و بندگی).....
۱۶۶.....	۲. برابری در دین.....
۱۶۹.....	۳. نداشتن رابطه پدر و فرزندی.....
۱۷۱.....	۴. تمامیت و کمال عقل.....
۱۷۳.....	۵. احترام خون.....
۱۷۴.....	آنچه قتل بدان ثابت می‌شود.....
۱۷۴.....	۱. اقرار.....
۱۷۸.....	۲. پینه.....
۱۸۰.....	۳. قسامه.....
۱۸۲.....	لَوْتُ.....
۱۸۶.....	قصاص اعضاء.....
۱۹۸.....	احکام قصاص.....
۲۱۳.....	الدَّيَّات.....
۲۱۶.....	دیه‌ها.....
۲۱۶.....	آنچه دیه به آن تعلق می‌گیرد.....

۲۲۰.....	ضمانت پزشک
۲۲۴.....	چند مسأله
۲۵۶.....	اندازه‌ها (ی دیه)
۲۵۶.....	دیه نفس (جان)
۲۶۴.....	دیه مو
۲۶۶.....	دیه چشم‌ها
۲۷۱.....	دیه گوش‌ها
۲۷۲.....	دیه بینی
۲۷۴.....	دیه لب‌ها
۲۷۵.....	دیه زبان
۲۷۷.....	دیه دندان‌ها
۲۷۹.....	دیه فک‌ها
۲۸۰.....	دیه گردن
۲۸۱.....	دیه دست
۲۸۶.....	دیه انگشت
۲۸۸.....	دیه کمر (ستون فقرات)
۲۸۹.....	دیه پستان
۲۹۱.....	دیه آلت تناسلی و بیضه‌های مرد
۲۹۲.....	دیه افضاء
۲۹۳.....	دیه کیل‌ها
۲۹۴.....	دیه (بریدن) پا
۲۹۷.....	دیه ترقوه
۲۹۸.....	دیه استخوان
۳۰۰.....	دیه استخوان‌های دنده
۳۰۱.....	دیه إفتضاض
۳۰۲.....	دیه عقل
۳۰۴.....	دیه شنوایی
۳۰۶.....	دیه بینایی

۳۰۹.....	دیه بویایی
۳۱۰.....	دیه ناتوانی در انزال و بی‌اختیاری در ادرار
۳۱۱.....	دیه صدا
۳۱۲.....	شجاج (یعنی زخم‌های سر و صورت)
۳۱۷.....	توابع زخم‌های سر و صورت
۳۲۱.....	دیه جنین
۳۲۵.....	جنایت بر مرده
۳۲۷.....	عاقله
۳۲۹.....	کفارہ
۳۳۱.....	جنایت بر حیوانات

www.ketab.ir

دیباچه

هزار سال است که فقه شیعه پای در حوزه فتوا نهاده و هزار سال است که این معلم نخستین آموزگار اجتهاد شیعی آغازین سنگ‌های بنای فقه اجتهادی را بر شالوده‌ای از قرآن و سنت نهاده است. شالوده‌ای که قوام آن چهارصد سال زمان گرفته بود دو سده از این چهار سده در کار صدور روایات در محافل خاص و عام امامان شیعه (ع) گذشت و همزمان به یاری یاران و صحابیان در گستره پهناور حاکمیت اسلام پراکنده شد و دو سده دیگر مصروف گردآوری روایات پراکنده و فرآوری زنجیره اسناد و تحقیقات پیرامونی گردید و نتیجه آن شد که در سال‌های پایانی چهارمین سده دائرةالمعارف‌های بزرگ شیعی چون اصول و فروع کافی چشم‌های محققان فقه را به خود خیره کرد. این دوره چندانکه در کتاب «پدیداری و پایداری فقه هزار و چهارصدساله» پاییده‌ام دوره «فقه روایی» است و هزاره پسین دوره «فقه فتوایی».

معنای مصطلح فقه، یعنی «فهم احکام شرعی فرعی از روی ادله تفصیلی»، در همین دوره دومین تجلی یافت و در کوتاه‌زمانی از فقه پدیدهای فراگیر ساخت که آموزه شریعت بود و آمیزه فرهنگ و سیاست و سپس به دو بخش اصلی عبادات و معاملات به معنی اعم تقسیم پذیرفت در بخش معاملات به معنی اعم مهمترین دستاورد آن فراهم آوردن گنجینه حقوقی جامعی بود که در پرتو تمدن اسلامی در همه فروع حقوق عمومی، مدنی، تجارت و کیفری دستورالعمل داشت و زمانی دراز نیازهای حقوقی جامعه جهانی آن روزگار را تأمین می‌نمود و پس از آن در اصول حقوقی خاستگاه و چشمه الهام حقوق نوین شد.

این پدیده دینی، سیاسی و اجتماعی همواره بر سیاست و فرهنگ و اجتماع تأثیر می‌گذاشت و تأثیر می‌پذیرفت و همانند دیگر پدیده‌های کهن و ماندگار پستی‌ها و

بلندی‌های بسیار دید لیکن در بلندی‌ها بلندنشینانی بر قله‌های فراز می‌نشستند و آثاری درخشنده و ماندگار آفریدند.

بی‌گمان محمد بن جمال‌الدین مکی مشهور به شهید اول در میانه هزاره فقه فتوایی یکی از این قله‌نشینان بود و کتاب «اللمعة الدمشقية» او یکی از این آثار کم مانند فقه شیعه است که ماندگاری آن نشان داده است که از نهاده‌های لازم برای آثار ماندگار بیشترین بهره را داشته است. «اللمعة الدمشقية» در ایجاز غیرمخل نمونه‌ای شگفت‌آور است که ناخودآگاه در حوزه فقه داعیه تفتازانی در منطق را تداعی می‌کند بی‌آنکه نگارنده بی‌مدعای آن هرگز چنان ادعایی کرده باشد.

میلادهای سده دهم هجری زمانی که هنوز دو سده از نگارش این نگاشته ارزشمند شهید نخستین نگذشته بود که ایجاز و کمال توأمان «لمعه» اندیشه شرح اثر را در دومین شهید پدید آورد.

شهید دومین شرح خود را «الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقية» نامید و با توضیح و تبیین زوایای فنی و تخصصی لمعه و نشان دادن مبانی و اصول و قواعد فقهی آن کتاب ارزشمند، اثری دیگر آفرید و مجموعه فقهی ارزشمندی پدید آورد که در صیقل گذر زمان روز به روز جلا یافته و نور «لمعه‌ی دمشقیه» را در محافل علمی، هر زمان پرفروغ‌تر از پیش انتشار داد. اینک که بیش از پنج سده از شکل‌گیری مجموعه فقهی لمعه و شرح ارزشمند آن می‌گذرد با آنکه تحولات عمیق و گسترده اصول فقه، شیوه پژوهش فقهی فقه متأخر و معاصر را نسبت به روزگار نگارش لمعه کاملاً دیگرگونه کرده است، این اثر هنوز در شمار متون معتبر و مرجع فقه قرار دارد و بلکه فزاینده از آن به دلیل محتوای غنی و شیوه‌های آموزشی به کار گرفته در جایگاه منبع درسی متون فقه در حوزه‌های عملی و به‌ویژه رشته‌های دانشگاهی مرتبط قرار گرفته است که رشته‌های حقوق و فقه و مبانی و حقوق در صدر این جمله‌اند. از این‌رو کتاب لمعه و شرح هم‌آمیز آن همواره در بوته کاوش پژوهش‌های دانشگاهی جای داشته و به شکل‌های گوناگون شرح و ترجمه شده است و این کوشش و کنکاش پیوسته به پیدایی آثار ارزشمندی در این زمینه انجامیده است. بی‌گمان یکی از این آثار ارزشمند کتابی است

که اینک برای شرح کامل و ترجمان پیش روی نهاده‌ایم. در این کتاب «روضة البهیة» با نگاهی نو و روزآمد شده و قابلیت استفاده آموزشی بیشتری یافته است. در این واکاوی و با حذف بخش‌هایی از کتاب روضه متن میانه‌ای فراهم آمده که هم از برخی از توضیح و تبیین‌هایی که فهم متن را دشوارتر می‌کند پیراسته است و هم از ملال دسته‌ای از مطالب حقوقی منسوخ مانند مسائل بردگان به دور است و از این روی «تحریر الروضة» نام گرفته است و به‌دلیل همین ویژگی‌ها در محافل آموزشی جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است.

اما از یک‌سو گروه هدف یعنی دانشجویان فقه حقوق در دوره‌های آموزشی رسمی سطوح اولیه خود بهره‌چندانی از دانش ادبیات عرب نگرفته و با این زبان در اندازه قرائت و درک متون عربی آشنایی نمی‌یابند و این کوتاه‌دستی آنان را در درک و فهم متون فقهی که بدین زبان نگاشته شده است ناگزیر و ناچار به مراجعه به ترجمه می‌کند، از سوی دیگر مطالعه ترجمه به تنهایی، صرف‌نظر از اندازه توفیق مترجمان در دست یافتن به حقیقت مفاهیم، هیچگاه ایشان را با متن فقهی آشنا نمی‌کند و مصداق آشنایی با متن فقهی نمی‌گردد و به‌ویژه آنکه طرح درس «متون فقه» در سرفصل‌های مصوب، آشنایی با اصل متون عربی را در اهداف خود گنجانده است.

شرح و ترجمه پیش رو، کوششی است در تأمین این خواسته و در جمع میان محظورات و امکانات، که در آن نخست اصل بخشی از متن عربی وارد شده و سپس در زیر آن با شیوه‌های گونه‌گون کوشیده‌ایم که گروه هدف اصلی، متن بالا آمده را به خوبی درک کرده و بر آن وقوف یابند. امید آنکه این کوشش به هدف و مقصود نزدیک باشد و در این راه فضل فاضلان چراغ راه و روشنگر گام‌های اشتباه باشد.

والسلام

سید محمد صدری